

Sygn. akt	XXV C 341/13
------------------	--------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia	7 października 2016 r.
------	-------------------------------

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXV Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Kowalik

Protokolant:	protokolant sądowy Paulina Zielińska	
po rozpoznaniu w dniu	28 września 2016 r.	w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa	B. Z. i K. Z.
przeciwko	(...) we W.
o	pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 3 grudnia 2007 r. wystawionego przez (...) S.A. w W., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 marca 2008 r. sygn. akt I Co 211/08, w części co do kwoty 864,50 (osiemset sześćdziesiąt cztery 50/100) zł w zakresie należności głównej opisanej w pkt.1 bankowego tytułu egzekucyjnego oraz w części co do kwoty 363,52 (trzysta sześćdziesiąt trzy 52/100) zł obejmującej należności z pkt.4,5,6 bankowego tytułu egzekucyjnego;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie od (...) we W. kwotę 62 (sześćdziesiąt dwa) zł tytułem należnej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa;

4. nie obciąża powodów obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego.

Sygn. akt XXV C 341/13

UZASADNIENIE

Powodowie B. Z. i K. Z. pozwem przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W., wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wystawionego przez pozwanego w dnia 3 grudnia 2007 roku bankowego tytułu egzekucyjnego o numerze (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 marca 2008 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt I Co 211/08.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że łączyła ich z pozwanym umowa pożyczki hipotecznej (...) z dnia 14 października 2005 roku, która została rozwiązana w dniu 30 listopada 2007 roku na skutek wypowiedzenia przez pozwanego. Umowa ta była ubezpieczona w T.U. (...). W dniu 24 września 2010 roku powodowie otrzymali od ubezpieczyciela zwrot składek ubezpieczeniowych w kwocie 864,50 zł, którą następnie pozwany bank ich zdaniem bezpodstawnie pobrał z nieistniejącego już od trzech lat konta bankowego powodów, zaliczając ją na poczet długu, wynikającego z wystawionego przez niego bankowego tytułu egzekucyjnego. Zdaniem powodów takie zachowanie pozwanego stanowiło naruszenie prawa i uzasadniało wytoczenie powództwa, zwłaszcza że w kwestionowanym bankowym tytule egzekucyjnym jako zaległe składki ubezpieczeniowe figurowała kwota 266 złotych. W konsekwencji nieprawidłowości pozwanego banku powodowie upatrywali w bezpodstawnym ujęciu w bankowym tytule egzekucyjnym zaległych składek ubezpieczeniowych i odsetek od nich, a ponadto w ujęciu w jego czwartym punkcie kwoty 86, 98, która w związku z zamknięciem ich rachunku bankowego została nieprawidłowo przeniesiona do bankowego tytułu egzekucyjnego (pozew wraz z załącznikami k. 2 – 14).

W piśmie z dnia 17 maja 2012 roku powodowie dodatkowo podnieśli, iż wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny nie spełnia wymogów Prawa bankowego i jest nieważny, a ponadto wnieśli o zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. i zaniechanie obciążania ich kosztami postępowania (pismo powodów k. 80 – 81).

Na rozprawie w dniu 2 października 2012 roku powódka dodatkowo podniosła, iż pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego uzasadnia fakt, iż na ich egzemplarzu umowy pożyczki, figuruje jako data początkowa spłaty kredytu data 14 listopada 2020 roku, a nie data 14 listopada 2005 roku, która wynika z kserokopii umowy pożyczki załączonej przez pozwanego do odpowiedzi na pozew, naniesionej przez jej dopisanie i przekreślenie daty 14 listopada 2020 roku, a strona powodowa nie przypominała sobie parafowania tego przekreślenia. Z tego względu powódka zażądała okazania przez pozwanego oryginału umowy pożyczki (oświadczenie powódki k. 101 w zw. z 62).

W toku dalszego postępowania strona powodowa zarzuciła ponadto pozwanemu, iż ten nieprawidłowo rozliczył jej wpłaty na poczet spłacanej pożyczki, a w konsekwencji w bankowym tytule egzekucyjnym ujęto nieprawidłową wysokość należności głównej w jego pierwszym punkcie oraz odsetek od niej w punktach – drugim i trzecim (pismo powódki k. 311 w zw. z k. 314 – 332). Nadto strona powodowa zakwestionowała skuteczność wypowiedzenia umowy pożyczki (pismo powódki z dnia 12 listopada 2013 roku k. 358) oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia pozwanego (pismo powodów k. 652).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa z zastrzeżeniem co do kwoty 363, 52 złotych, w którym to zakresie uznał żądanie pozwu, a ponadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że w wystawionym przez niego bankowym tytule egzekucyjnym, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia sądu z dnia 27 marca 2008 roku, błędnie wpisano i naliczono kwoty z pozycji od 4 do 6, to jest w pozycji inne opłaty i prowizje - kwotę 86, 98 złotych, w pozycji zaległe składki ubezpieczeniowe - kwotę 266 złotych oraz w pozycji odsetki ustawowe od składek ubezpieczeniowych - kwotę 10, 54 złotych. W związku z tym w tym zakresie pozwany uznał powództwo co do kwoty 363, 52 złotych i wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonalności w tej części. Nadto pozwany podniósł, iż w pozostałym zakresie zarzuty strony powodowej są bezpodstawne i wyjaśnił, iż pozwany obciążał powodów składkami ubezpieczeniowymi zabezpieczającymi spłatę kredytu albowiem powodowie nie powiadomili pozwanego o uprawomocnieniu się wpisu hipoteki w księdze wieczystej i na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego pozwany nie miał świadomości wygaśnięcia umowy ubezpieczenia (odpowiedź na pozew wraz z załącznikami k. 51 – 77).

Pismem z dnia 15 marca 2013 roku pełnomocnik pozwanego poinformował o połączeniu spółek (...) S.A. i (...) w trybie art. 491§ 2 pkt 1 ksh (uchwała o połączeniu zarejestrowana przez sąd w dniu 4 stycznia 2013 r.), w wyniku którego (...) przejął wszelkie prawa i obowiązki (...) S.A. (k. 207, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu KRS k.211, odpis z KRS k.223). Postanowieniem z dnia 15 marca 2013 roku Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., a następnie podjął je z udziałem w charakterze pozwanego (...) z siedzibą we W. w miejsce (...) S.A. w W. (postanowienie k. 219).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na wniosek powodów w dniu 14 października 2005 roku w S. zawarli oni z (...) S.A. umowę pożyczki hipotecznej (...) o numerze (...), na mocy której bank udzielił powodom pożyczki na kwotę 95 000 złotych na okres 180 miesięcy od dnia 14 października 2005 roku do dnia 14 października 2020 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki, odsetek i innych należności ustalono na dzień 14 października 2020 roku. Powodowie jako pożyczkobiorcy zobowiązali się do spłaty kapitału wraz z odsetkami w 180 ratach miesięcznych w dniu 14 każdego miesiąca, począwszy od dnia 14 listopada 2005 roku. Wypłata udzielonego kredytu miała nastąpić na rachunek bankowy powodów w (...) S.A. o numerze (...). Zgodnie z treścią § 8 ust. 2 pkt. 1 podpisanej umowy w zw. treścią § 11 ust. 1 Ogólnych Warunków Kredytowania w zakresie udzielania kredytów na cele mieszkaniowe i pożyczek hipotecznych w (...) S.A. w okresie od uruchomienia kredytu do czasu prawomocnego ustanowienia hipoteki na nieruchomości powódki jako głównego zabezpieczenia spłaty pożyczki dodatkowym przejściowym zabezpieczeniem spłaty kredytu było ubezpieczenie spłaty kredytu w Towarzystwie Ubezpieczeniowym(...)S.A. W konsekwencji powodowie w tym okresie byli zobowiązani do uiszczania składek z tytułu tego ubezpieczenia wraz ze spłacaną ratą kredytu. Stosownie do § 11 ust. 9 Ogólnych Warunków Kredytowania powodowie mieli obowiązek powiadomić bank o uprawomocnieniu się wpisu hipoteki doręczając „prawomocny odpis z księgi wieczystej” a bank zaprzestaje pobierania i przekazywania składek z tytułu ubezpieczenia kredytu od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uprawomocnił się wpis hipotek na rzecz banku, jednakże nie wcześniej, niż od miesiąca następującego po miesiącu w którym kredytobiorca przedłożył bankowi prawomocny odpis z księgi wieczystej. (odpis wniosku o udzielenie pożyczki hipotecznej k. 147 – 150, kopia umowy pożyczki wraz z załącznikami i odpisem ogólnych warunków kredytowania k. 62 – 67, k. 154 – 156, odpis wniosku o wpis hipoteki wraz z oświadczeniem banku stwierdzającym udzielenie pożyczki k. 151 – 153, oświadczenie powódki k. 217).

W dniu 20 października 2005 roku (...) S.A. uruchomił kredyt, wypłacając powodom po potrąceniu prowizji kwotę 93 584, 50 złotych, a następnie umowę pożyczki skierował ponownie do oddziału w S. celem poprawienia błędu, jaki omyłkowo pojawił się w § 7 ust. 2 w zakresie daty początkowej spłaty pożyczki i parafowania przez powodów. Zauważoną omyłkę ze strony banku usunął pracownik (...) S.A. M. Ś., która przekreśliła błędnie wpisaną datę 14/11/2012 i dopisała datę 2005.11.14, parafując dokonaną zmianę swoim podpisem (zlecenie uruchomienia środków k. 169, zeznania świadka M. Ś. k. 415 – 416).

W dniu 18 października 2005 roku powodowie złożyli do Sądu Rejonowego w P. wniosek o wpis hipoteki dla zabezpieczenia wierzytelności (...) S.A. z tytułu zawartej przez strony umowy pożyczki. Wpis hipoteki zabezpieczającej spłatę pożyczki do księgi wieczystej o numerze (...) nastąpił w dniu 28 listopada 2005 roku, o czym sąd wieczystoksięgowy zawiadomił uczestników zawiadomieniem z 14 marca 2016 r. (wniosek o wpis hipoteki, k. 151 – 153, wydruk z elektronicznej księgi wieczystej k. 68 – 76, zawiadomienie o wpisie z 14 marca 2006 r. k. 123, treść z księgi wieczystej k. 699).

Począwszy od listopada 2005 roku (...) S.A. wraz miesięczną ratą kredytu pobierał od powodów także składki ubezpieczeniowe, oczekując dostarczenia przez nich zawiadomienia o prawomocnym wpisaniu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości, będącej przedmiotem tego zabezpieczenia, w celu zaprzestania pobierania składek ubezpieczeniowych. Powodowie nie powiadomili banku o uprawomocnieniu się wpisu hipoteki, a pozwany nie dokonał odpowiednich zmian w systemie informatycznym, co skutkowało dalszym pobieraniem składek tytułem ubezpieczenia, pomimo uprawomocnienia się wpisu hipoteki do księgi wieczystej i wygaśnięcia ubezpieczenia.

Od 14 listopada 2005 roku do dnia 15 maja 2006 roku powodowie regularnie spłacali raty udzielonej im pożyczki. Rata przypadająca na czerwiec 2006 roku nie została zapłacona w wymaganej wysokości, lecz zaledwie w wysokości 3 % miesięcznej raty. Kolejne trzy wpłaty rat, w październiku i grudniu 2006 roku oraz w lutym 2007 roku, dokonywane były przez powodów nieregularnie i z miesięcznymi przerwami. Ostatnie wpłaty tytułem spłaty pożyczki nastąpiły w dniu 8 czerwca 2007 roku i w dniu 16 czerwca 2007 roku. Po tej dacie powodowie zaprzestali bieżącego regulowania rat kredytowych (opinia biegłego z zakresu rachunkowości S. K. k. 545 – 547, opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości k. 615 – 620 wraz z zestawieniem spłaty pożyczki k. 621, wyciągi bankowe spłat k. 317-333, wezwanie do zapłaty k. 157 – 158, pismo powódki k. 160).

Pismem z dnia 22 października 2007 roku (...) S.A. wypowiedział powodce umowę rachunku bankowego w związku z opóźnieniem w zaspokajaniu roszczeń z tytułu prowizji i opłat związanych z jego prowadzeniem oraz zaprzestaniem wpłat na rachunek (wypowiedzenie k. 6, 361).

Pismem z dnia 23 października 2007 roku (...) S.A. wypowiedział umowę pożyczki w całości, uznając wypowiedzenie za skuteczne z upływem 30 – dniowego terminu, liczonego od dnia pierwszego awizowania przesyłki poleconej wobec adnotacji poczty, iż przesyłki nie podjęto w terminie. Przesyłkę pocztową awizowano w dniu 30 października 2007 roku, w efekcie czego okres wypowiedzenia umowy pożyczki upłynął w dniu 30 listopada 2007 roku (wypowiedzenie k. 159, k. 339, adnotacja poczty o awizowaniu przesyłki k. 340 – 343, pismo banku z dnia 16. 07. 2008 roku k. 161, k. 488, umowa pożyczki wraz z załącznikami i ogólnymi warunkami kredytowania k. 62 – 67, k. 154 - 156).

(...) S.A. w dniu 3 grudnia 2007 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny o numerze (...) przeciwko powodom stwierdzający istnienie ich zobowiązania jako dłużników solidarnych z tytułu wynikającego z umowy pożyczki hipotecznej (...) o numerze (...), która została rozwiązana z dniem 30.11.2007 r. oświadczając, iż na płatne i wymagalne zadłużenie składa się kwota:

1. należność główna: 90.247,23 zł
2. odsetki umowne (z wyszczególnieniem okresów i stawek oprocentowania): 4.619,62 zł
3. odsetki przeterminowane (z wyszczególnieniem okresów i stawek oprocentowania): 319,32 zł
4. inne opłaty i prowizje: 86,98 zł
5. zaległe składki ubezpieczeniowe: 266 zł
6. ustawowe odsetki od składek ubezpieczeniowych (naliczone za okres 14.06.2007 do 2.12.2007): 10,54 zł

Razem 95 549,69 zł. Nadto stwierdzono naliczanie od zadłużenia odsetek za opóźnienie w wysokości ustawowej (kopia bankowego tytułu egzekucyjnego k. 4). (...) S.A. wystąpił do Sądu Rejonowego w P. o nadanie w/w tytułowi klauzuli wykonalności załączając m.in. odpis umowy pożyczki z 14 października 2005 roku (wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wraz z załącznikami k. 419 – 422, k.417); Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 27 marca 2008 roku w sprawie o sygnaturze akt I Co 211/08 nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko powodom jako dłużnikom solidarnym z ograniczeniem egzekucji do kwoty 142 500 zł (postanowienie k. 5). Następnie (...) S.A. skierował sprawę do postępowania egzekucyjnego (zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 656 – 657, obwieszczenie o licytacji k. 199, k. 427, k. 436, postanowienie o umorzeniu egzekucji z nieruchomości k. 654).

Powodowie w korespondencji z pozwanym nie kwestionowali ustalenia przez strony w umowie pożyczki spłaty pożyczki w miesięcznych ratach począwszy od listopada 2005 r. i wymagalności pożyczki (korespondencja stron: wezwanie do zapłaty z dnia 22.02.2007 r. k.157, 158, pisma powódki z 17.06.2008 r. k.160 i odpowiedź pozwanego do powodów z 16.07.2008 r. k. 161, pismo powódki z 2.03.2009 r. k. 163 i promesa pozwanego z 4.03.2009 r. k.164, , pismo powódki z 19.04.2012 r. k.166 i z 18.07.2012 r. k.166 i 167).

Po wydaniu bankowego tytułu egzekucyjnego, to jest w dniu 24 września 2010 roku, na zamknięty rachunek bankowy powodów o numerze (...) wpłynęła od pozwanego kwota 864, 50 złotych tytułem zwrotu niezasadnie pobranych od powodów składek na ubezpieczenie kredytu w okresie po uprawomocnieniu się wpisu hipoteki w księdze wieczystej.

Łącznie tytułem ubezpieczenia pożyczki pozwany bank pobrał od powodów kwotę 1 263, 50 złotych, z czego kwota 864, 50 złotych została pobrana w okresie, w którym pożyczka była już zabezpieczona hipoteką – wpis prawomocny, a ubezpieczenie wygasło. Bank uznał, iż informacja o skutecznym i prawomocnym zabezpieczeniu hipotecznym pożyczki powodów wywołuje skutki od maja 2006 roku i od tej daty pobrane do maja 2007 roku składki ubezpieczeniowe uznał za bepodstawnie pobrane i następnie zwrócił powodom na ich konto.

Zwróconą kwotę w wysokości 864, 50 złotych następnie w tym samym dniu (...) S.A. pobrał od powodów tytułem spłaty kapitału – pożyczki numer (...). Uwzględniając bezzasadnie pobranie składek ubezpieczeniowych w okresie od maja 2006 r. do maja 2007 roku przez pozwanego należność główna z punktu pierwszego bankowego tytułu egzekucyjnego powinna być określona na kwotę 89 382, 73 złotych (opinia biegłego z zakresu rachunkowości S. K. k. 545 – 547, opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości k. 615 – 620, pismo banku do powódki z 3.12.2010 r. k. 572, wyciąg bankowy k. 7).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych powyżej dowodów.

Pozwany w toku procesu przyznał okoliczność zagubienia oryginału umowy pożyczki zawartej z powodami i na jego wniosek Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego na okoliczność, czy podpisy (parafy) na kserokopii umowy pożyczki z 14.10.2005 r. zamieszczone przy zmianie treści § 7 ust. 2 tej umowy są podpisami (parafami) powodów (k.417).

Wnioski opinii biegłego sądowego z zakresu pisma ręcznego M.F. (k. 582 - 589) nie pozwalały na dokonanie ustaleń faktycznych w tym zakresie gdyż co do podpisu powoda K. Z. biegły nie zakwalifikował otrzymanego materiału porównawczego do dalszych badań, a tym samym nie udzielił odpowiedzi na postawione przez Sąd pytania. Także gdy chodzi o poddany badaniu podpis powódki B. Z. jego ustalenia nie miały charakteru kategoriowego, lecz z takim samym prawdopodobieństwem wskazywały na możliwość jego nakreślenia osobiście przez powódkę, jak również jego naniesienia za pomocą skanu. Tym niemniej brak oparcia się przez Sąd na tym dowodzie z opinii biegłego nie przekreślił ustaleń przez Sąd w oparciu o pozostały materiał dowodowy sprawy, iż pierwszym miesiącem spłaty rat pożyczki był listopad 2005 roku, o czym szerzej mowa w dalszej części pisemnego uzasadnienia wyroku.

Powodowie nie udowodnili aby zawiadomili pozwanego o prawomocnym wpisie hipoteki. Takim dowodem nie mogą być złożone przez stronę powodową wydruki z nieczytelnych faxów (k. 127- 129), natomiast skoro zawiadomienie o wpisie ma datę 14 marca 2006 r. (k.123), to oznacza, iż wpis hipoteki mimo, że został dokonany w dniu 28.11.2005 r., mógł stać się prawomocny dopiero po doręczeniu małż. Z. i Bankowi tego zawiadomienia i po upływie ustawowego terminu do zaskarżenia wpisu czyli po 14 marca 2006 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powództwo wniesione przez stronę powodową jest powództwem przeciwegzekucyjnym – opozycyjnym, uregulowanym w przepisach art. 840 k.p.c., zgodnie z którymi, uwzględniając datę wytoczenia powództwa, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

W toku niniejszego postępowania strona powodowa, żądając pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, swoje roszczenia opierała na okolicznościach, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 1 i pkt 2 k.p.c. W ramach tych pierwszych podniosła zarzut istnienia roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym w niższej wysokości, a także zarzut nienastąpienia wymagalności roszczenia stwierdzonego w bankowym tytule egzekucyjnym wobec nienadejścia początkowego terminu spłaty pierwszej raty (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.), natomiast w ramach tych drugich podniosła przedawnienie roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Jak dowiodło przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu na mocy art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, iż w dacie wystawiania przez (...) S.A. bankowego tytułu egzekucyjnego, to jest w dniu 3 grudnia 2007 roku, obowiązywały jeszcze przepisy art. 96 – 98 ustawy - Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz. U. Nr 140, poz. 930 ze zm.). Przestały one obowiązywać od dnia 23 stycznia 2015 roku w związku z ich uchyleniem przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 1854). Zgodnie z treścią przepisów obowiązującego wówczas art. 96 Prawa bankowego na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogły wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne (ust. 1). W bankowym tytule egzekucyjnym należało oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należało opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku (ust. 2). Taki bankowy tytuł egzekucyjny mógł być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo była dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wiarygodności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynikało bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia (art. 97 ust. 1). Oświadczenie takie powinno było określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik mógł się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia (art. 97 ust. 2).

Wbrew podniesionym przez stronę powodową zarzutom Sąd, w kontekście cytowanych powyżej przepisów Prawa bankowego, nie miał wątpliwości, iż wystawiony przez pozwaną (...) S.A. bankowy tytuł egzekucyjny spełnia wszystkie wymogi formalne określone przez ustawodawcę dla jego ważności. W bankowym tytule egzekucyjnym, którego pozbawienia wykonalności dochodzili powodowie, został wskazany (...) S.A. jako bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, zostali wskazani powodowie jako dłużnicy solidarni zobowiązani do zapłaty, wysokość ich zobowiązania pieniężnego względem banku wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę 3 grudnia 2007 roku jako datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie umowy pożyczki hipotecznej Ambicja z dnia 14 października 2005 roku o numerze (...) jako czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia w związku z rozwiązaniem umowy

z dniem 30 listopada 2007 roku. W konsekwencji należało uznać, iż wystawiony przez pozwanego bankowy tytuł egzekucyjny spełniał wszystkie wymogi formalne z art. 96 Prawa bankowego, co znalazło także swoje odzwierciedlenie w postanowieniu Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 marca 2008 roku w przedmiocie nadania mu klauzuli wykonalności, który także stwierdził zgodność bankowego tytułu egzekucyjnego z przepisami art. 96 Prawa Bankowego oraz zgodność oświadczenia dłużników o poddaniu się egzekucji z wymogami przepisów art. 97 Prawa bankowego.

Mając na uwadze powyższe uwagi, przechodząc do dalszych rozważań prawnych i odniesienia się do zarzutów powodów, wskazać należy, iż po wystawieniu przez pozwanego bank bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 3 grudnia 2007 roku oraz po prawomocnym nadaniu mu przez Sąd Rejonowy w P. klauzuli wykonalności., doszło w dniu 24 września 2010 roku do przelewu bankowego, w drodze którego (...) S.A. przelał na zamknięty rachunek bankowy powodów o numerze (...) kwotę 864, 50 złotych tytułem zwrotu bezpodstawnie pobranych przez niego składek na ubezpieczenie kredytu. Zwróconą kwotę w wysokości 864, 50 złotych następnie w tym samym dniu (...) S.A. pobrał z tego samego rachunku powodów tytułem spłaty kapitału w związku z udzieloną im pożyczką(...)o numerze (...). Okoliczność dokonania tych dwóch przelewów oraz tytuł ich dokonania wynikał z wyciągu bankowego złożonego do akt przez powodów, a ponadto sam pozwany potwierdził fakt ich dokonania i wyjaśnił w odpowiedzi na pozew, iż faktycznie wpis hipoteki jako zabezpieczenia spłaty pożyczki nastąpił w dniu 28 listopada 2005 roku, i następnie jego uprawomocnienie się spowodowało wygaśnięcie ubezpieczenia spłaty, ale ze względu na niepowiadomienie o tym fakcie pozwanego przez powodów w systemie informatycznym banku nie dokonano stosownych zmian, pobierając w dalszym ciągu od nich składki na to ubezpieczenie. Dodatkowo w tym miejscu podkreślenia wymaga, iż pozwany bank zobowiązany był do zachowania należytej staranności, przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności, wystawiając w dniu 3 grudnia 2007 roku bankowy tytuł egzekucyjny. W konsekwencji jego obowiązkiem było wnikliwe przeanalizowanie posiadanej dokumentacji bankowej dotyczącej powodów, a także dokonanych przez nich wpłat na poczet spłaty pożyczki, odsetek od niej i rat ubezpieczeniowych z punktu widzenia treści łączącego strony stosunku umownego. Zatem wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny pozwany winien prawidłowo określić faktyczne zadłużenie powodów względem niego z tytułu zaciągniętej pożyczki. Wywody pozwanego, iż miał on prawo obciążać powodów składkami ubezpieczeniowymi zabezpieczającymi spłatę kredytu, gdyż powodowie nie powiadomili pozwanego o uprawomocnieniu się wpisu hipoteki w księdze wieczystej, nie mają znaczenia, gdyż wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny bank miał obowiązek skrupulatnie sprawdzić wysokość całego zadłużenia powodów z tytułu rozwiązanej umowy pożyczki na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Takie wyjaśnienia są nie do przyjęcia zarówno z punktu widzenia obowiązku zachowania szczególnej staranności przez pozwanego na etapie ustalania wysokości wierzytelności przy wystawianiu przez pozwanego tytułu egzekucyjnego, a ponadto pozostają w sprzeczności z przepisami - art. 626⁽¹⁾ k.p.c., art. 626⁽¹⁰⁾ k.p.c., które przewidują, iż uczestnikami postępowania wieczystoksięgowego oprócz wnioskodawcy są także te osoby, na rzecz których wpis ma być dokonany, o dokonany wpis sąd zawiadamia wszystkich uczestników postępowania, którzy mają możliwość wniesienia apelacji od wpisu w ciągu dwóch tygodni, a jeżeli nie uczynią tego, to wpis z upływem tego terminu staje się prawomocny. Zawiadomienie o wpisie hipoteki ma datę 14 marca 2006 r. (k. 123) – pozwany nie twierdził w toku niniejszego postępowania, że nie otrzymał tego zawiadomienia z sądu prowadzącego księgi wieczyste, natomiast jego stanowisko zawarte w piśmie wyjaśniającym do powódki z dnia 3.12.2010 r., iż dokonano zwrotu składek za okres od maja 2006 r. (k.572), a więc pozwany przyjął, iż wpis hipoteki uprawomocnił się w miesiącu kwietniu 2006 r. - koresponduje z okresem, w którym strony powinny otrzymać zawiadomienie o wpisie z dnia 14 marca 2006 r. (k.123) i upływem ustawowego terminu do zaskarżenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 3 grudnia 2007 roku w części co do kwoty 864, 50 złotych w zakresie należności głównej opisanej w punkcie pierwszym bankowego tytułu egzekucyjnego.

Sąd natomiast nie uwzględnił kwoty 402, 35 złotych jako wyliczonych przez biegłego S. K. w jego opinii uzupełniającej (k. 615) odsetek z tytułu opóźnienia w zwrocie składek, gdyż brak było ku temu podstaw prawnych.

Zdaniem Sądu, w kontekście treści cytowanego powyżej art. 96 Prawa bankowego, pozwany (...) S.A. z mocy ustawy nie był zobligowany, aby w wystawianym tytule egzekucyjnym uwzględniać ewentualne roszczenia pieniężne dłużnika i dokonywać ich potrącenia z kwotą należności głównej z punktu 1 bankowego tytułu egzekucyjnego, zwłaszcza że w tym wypadku na datę jego wystawiania takie żądanie w ogóle nie zostało zgłoszone i wykazane przez powodów.

Odnosząc się do uwzględnienia żądania powodów w zakresie pozbawienia wykonalności tytuł wykonawczego co do kwoty 363, 52 złotych, obejmującej należności z punktów 4, 5 i 6 bankowego tytułu egzekucyjnego, podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Natomiast zgodnie z treścią art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

Z uwagi na fakt, iż w odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że w wystawionym przez niego bankowym tytule egzekucyjnym, zaopatrzone w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia sądowego z dnia 27 marca 2008 roku, błędnie wpisano i naliczono kwoty z pozycji od 4 do 6, to jest w pozycji inne opłaty i prowizje - kwotę 86, 98 złotych, w pozycji zaległe składki ubezpieczeniowe - kwotę 266, 00 złotych oraz w pozycji odsetki ustawowe od składek ubezpieczeniowych - w kwotę 10, 54 złotych, Sąd uznał tę okoliczność za bezsporną pomiędzy stronami i nie budzącą wątpliwości w świetle pozostałego materiału dowodowego sprawy, a w konsekwencji pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 3 grudnia 2007 roku w części co do kwoty 363,52 złotych, obejmującej należności z punktów 4, 5 i 6 bankowego tytułu egzekucyjnego, o co także wprost wnosila strona pozwana, uznając powództwo w tym zakresie. Sąd nie dopatrył się w toku procesu żadnych okoliczności, z których wynikałoby, że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Sąd Okręgowy w drugim punkcie wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie, uznając pozostałe zarzuty strony powodowej za bezzasadne.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy uznał, iż nie można przyjąć w niniejszej sprawie za zasadne twierdzenia strony powodowej, iż roszczenie stwierdzone spornym bankowym tytułem egzekucyjnym nie jest wymagalne, gdyż nie nadszedł jeszcze termin pierwszej spłaty ze 180 rat spłaty, który zgodnie z § 7 ust. 2 egzemplarza umowy którą dysponują powodowie jako nie zawierający skreśleń - został określony na dzień 14 listopada 2020 roku (kopia umowy k. 106). Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż pierwszym miesiącem spłaty rat pożyczki był listopad 2005 roku. Po pierwsze nie pozwalała na to treść przepisu § 7 ust. 1 umowy pożyczki, wskazujący na datę 14 października 2020 roku jako datę ostatecznego terminu spłaty całej pożyczki, odsetek i innych należności, a ponadto treść przepisów art. 60 k.c. i art. 65 k.c. W szczególności zacytowania w tym miejscu wymaga treść art. 65 § 2 k.c., który stanowi, iż w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. W kontekście tego przepisu istotne znaczenie miała treść oświadczenia złożonego przez powódkę na rozprawie w dniu 15 marca 2013 roku, która jednoznacznie wskazała, że „jak braliśmy pożyczkę, to uważaliśmy, że należy ją spłacać w ratach miesięcznych od listopada 2005 roku, a dopiero teraz uważam, że pożyczka powinna być płatna od listopada 2020 roku” (k. 217). W konsekwencji Sąd Okręgowy nie miał podstaw do dokonania odmiennej wykładni zawartej przez strony umowy, a podniesiony w toku toczącego się procesu zarzut niewymagalności roszczenia banku uznał jako zgłoszony jedynie celem wstrzymania przez powodów toczącego się przeciwko nim postępowania egzekucyjnego, zwłaszcza że ustalone okoliczności sprawy, wynikające z przeprowadzonych innych dowodów, potwierdzały, iż strony umowy pożyczki zgodnie ustaliły, iż pożyczka będzie spłacana w ratach, począwszy od listopada 2005 roku. Dokumenty przedstawione przez pozwanego i wyciągi bankowe złożone przez stronę powodową na okoliczność spłacania pożyczki w początkowym okresie oraz ocena tej dokumentacji przez biegłego sądowego S. K. potwierdziła, iż pożyczka była spłacana przez powodów faktycznie od listopada 2005 roku w miesięcznych ratach. Ponadto wskazania wymaga, iż kredyt był zaciągnięty przez powodów w chwili, gdy ci mieli po odpowiednio 47 lat (powódka) i 48 lat (powód). Przyjmując, iż od listopada 2005 roku miał być on spłacony w ciągu 15 lat w 180 ratach, całkowity zwrot kapitału z odsetkami powinien nastąpić wówczas, gdy powodowie będą wkraczali w wiek emerytalny. Natomiast, gdyby założyć, że jego spłata miałaby nastąpić w ciągu 15 lat w 180 ratach, począwszy od dnia 14 listopada 2020 roku, a

więc dopiero od momentu przechodzenia na emeryturę, to w końcowym okresie płatności rat powodowie osiągnęliby ponad 70 lat. W kontekście działalności bankowej pozwanego w ocenie Sądu w takim przypadku uzasadnione wątpliwości musiałaby rodzić pozytywna ocena zdolności kredytowej powodów, gdyż udzielenie pożyczki na takich warunkach spłaty, na jakie wskazywali powodowie, musiałoby zdaniem Sądu powodować istnienie wysokiego ryzyka niespłacenia pożyczki w pełnej wysokości, a w konsekwencji skutkować nawet odmową udzielenia kredytu (art. 228 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c.).

Sąd Okręgowy nie podzielił także zarzutu strony powodowej jakoby roszczenie stwierdzone bankowym tytułem egzekucyjnym było przedawnione wobec upływu trzyletniego terminu z art. 118 k.c. w zw. z art. 117 k.c.

Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Z kolei stosownie do treści art. 124 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (§ 1), natomiast w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (§ 2).

Wobec wypowiedzenia przez (...) S.A. umowy pożyczki, wraz z upływem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia, to jest z upływem 30 listopada 2007 roku, umowa łącząca strony została skutecznie rozwiązana na mocy postanowień § 10 umowy w związku z § 18 ust. 2 ogólnych warunków kredytowania, stanowiących załącznik do niej, w drodze awizowania oświadczenia o wypowiedzeniu i niepodjęcia przesyłki przez powodów. W konsekwencji roszczenie pozwanego o zwrot wykorzystanego i niespłaconego kredytu wraz z odsetkami i innymi jego należnościami wynikającymi z umowy stało się wymagalne następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia (art. 455 k.c. w zw. z § 10 ust. 4 umowy pożyczki w zw. z § 16 ust. 2 ogólnych warunków kredytowania). Zatem od dnia 1 grudnia 2007 roku roszczenie pozwanego banku stało się wymagalne i rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia zwrotu udzielonej pożyczki (art. 120 § 1 k.c. w zw. z art. 118 k.c.). W dniu 3 grudnia 2007 roku (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, a następnie wniósł do Sądu Rejonowego w P. wniosek o nadanie mu klauzuli wykonalności, co przerwało bieg terminu przedawnienia z mocy art. 123 k.c. i spowodowało, iż termin przedawnienia rozpoczął bieg na nowo z chwilą uprawomocnienia się postanowienia z dnia 27 marca 2008 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt I Co 211/08 (art. 124 k.c.). Następnie pozwany bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, ponownie przerywając na nowo rozpoczęty bieg terminu przedawnienia (art. 123 k.c. w zw. z art. 124 k.c.) – o czym powodowie byli informowani otrzymując zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z dnia 9.10.2008 r. Komornika przy Sądzie Rejonowym w P. w sprawie KM 2021/08 (k. 656,657); to postępowanie egzekucyjne było zawieszona a następnie zostało podjęte postanowieniem z dnia 18.06.2013 r. (k. 427) Z materiału dowodowego sprawy nie wynika, aby na dzień zamknięcia rozprawy postępowanie egzekucyjne zostało zakończone. Tej okoliczności strona powodowa nie wykazała, składając do akt sprawy jedynie postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z nieruchomości z dnia 27 lutego 2015 r. (k.654), co w ocenie Sądu Okręgowego uzasadnia przyjęcie, iż zawieszony bieg terminu przedawnienia przez wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie rozpoczął swojego biegu na nowo, gdyż dostarczony przez powodów dokument mówi o jego umorzeniu w ograniczonym zakresie.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążono pozwanego opłata sądową od uwzględnionej części powództwa - pkt. 3 wyroku.

Co do rozstrzygnięcia zawartego w czwartym punkcie wyroku wskazać w pierwszej kolejności należy, iż na koszty postępowania poniesione przez pozwanego składały się – koszty sporządzenia opinii biegłych sądowych w łącznej wysokości 1 949, 72 złotych (k. 555, k. 632, k. 596), koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3 600 złotych. Łącznie wyniosły one 5 566, 72 złotych. Z uwagi na fakt, iż pozwany wygrał proces w 98, 72 % - ach, to od powodów stosownie do treści art. 100 k.p.c. należeć powinien im się zwrot kwoty 5 495, 46 złotych. Sąd Okręgowy uznał jednakże, iż w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c. w postaci tzw. „wypadku szczególnie uzasadnionego”. Po pierwsze przemawiała

za tym sytuacja majątkowa powodów, która szczegółowo przedstawiana była Sądowi w toku niniejszego procesu, wraz ze zgłaszanymi sukcesywnie wnioskami o zwolnienie od kosztów sądowych, które podlegały uwzględnieniu w części w zakresie opłat bezpośrednio obciążających powodów, a ponadto niniejsze postępowanie było jedyną drogą do uzyskania przez powodów odpowiedzi na nurtujące ich pytania co do prawidłowości wystawienia przez pozwanego bankowego tytułu egzekucyjnego, czego nie mogli uczynić w toku postępowania klauzulowego przed Sądem Rejonowym w P., odbywającym się na posiedzeniu niejawnym bez ich udziału zgodnie z obowiązującymi wówczas przytoczonymi wcześniej przez Sąd przepisami Prawa bankowego, uchylonymi na mocy art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 1854). Dodatkowo podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż na mocy powołanej ustawy nowelizacyjnej został także uchylony art. 786² k.p.c. Zgodnie z treścią jego § 1 w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, sąd badał jedynie, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem lub z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z tej czynności. Formalna ocena tych okoliczności należała do sądu i odbywała się bez udziału dłużnika, czy dłużników banku. W konsekwencji ci ostatni, w niniejszej sprawie powodowie, byli na mocy ówczesnych przepisów pozbawieni możliwości zgłoszenia żądania wyjaśnienia prawidłowości wyliczenia przez bank obciążającego ich długu.